

ترجمه‌ی این کتاب را از صمیم قلب و با کمال احترام تقدیم می‌کنم به حاج
حمید ماهوتی، که همیشه مشوق و حامی من در کار ترجمه بوده‌اند و به خاطر
علاقه‌ی خاصی که به مطالعه‌ی سفرنامه‌ها دارند.

توفیق‌شان افزون باد
مانی صالحی علامه

یک سال در میان ایرانیان

ادوارد گرانویل براون

ترجمه‌ی

مانی صالحی علامه

نشر اختران

براون، ادوارد گرانویل، ۱۸۶۲ - ۱۹۲۶ م. *Browne, Edward Granville*
یک سال در میان ایرانیان / نویسنده ادوارد گرانویل براون؛ مترجم مانی
صالحی علامه. -- تهران: اختران، ۱۳۸۴.

ISBN: 964-7514-80-8

۶۰۰ ص.:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. ایران -- سیر و سیاحت -- قرن ۱۳ ق. ۲. براون ادوارد گرانویل ۱۸۶۲ -
۱۹۲۶ م. *Browne, Edward* -- سفرها -- ایران. ۳. ایران -- تاریخ -- قاجاریان
۱۱۹۳ - ۱۲۳۳ ق. الف. صالحی علامه، مانی، ۱۳۴۰ - ، مترجم. ب. عنوان.

۹۵۵ / ۰۷۳۵۰۳۲

DSR ۱۳۷۹ / ب ۲۶ ی ۸

۲۰۵۶۶ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

A year amongst the persians:

این کتاب ترجمه‌ای است از:

impressions as to the life, character

نشر اختران

یک سال در میان ایرانیان

نویسنده: ادوارد گرانویل براون

مترجم: مانی صالحی علامه

طراح جلد: ابراهیم حقیقی

شماره‌ی نشر ۹۰

چاپ اول: (ناشر) ۱۳۸۴

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی ریحان

تلفکس انتشارات: ۶۶۴۱۰۴۲۵ -- تلفن فروشگاه: ۶۶۴۱۱۳۲۹ - ۶۶۹۵۲۰۷۱

www.akhtaranbook.com

Email: info@akhtaranbook.com

ISBN 964-7514-80-8

شابک: ۸-۸۰-۷۵۱۴-۹۶۴

کلیه حقوق برای نشر اختران محفوظ است

فهرست

۵	پیش‌گفتار
۷	زندگی‌نامه‌ی ادوارد گرانویل براون
۲۳	دیباجه‌ی مؤلف
۲۵	فصل ۱ مقدمه
۴۱	فصل ۲ از انگلستان به سرحد ایران
۷۴	فصل ۳ از سرحد ایران به تبریز
۹۳	فصل ۴ از تبریز به تهران
۱۱۲	فصل ۵ تهران
۱۵۱	فصل ۶ تصوف، ماوراء‌الطبیعه و سحر و جادو
۱۸۳	فصل ۷ از تهران به اصفهان
۲۲۸	فصل ۸ اصفهان
۲۴۸	فصل ۹ از اصفهان به شیراز
۲۹۰	فصل ۱۰ شیراز
۳۲۱	فصل ۱۱ شیراز [دنباله]
۳۶۰	فصل ۱۲ از شیراز به یزد
۳۸۳	فصل ۱۳ یزد
۴۱۲	فصل ۱۴ یزد [دنباله]
۴۳۲	فصل ۱۵ از یزد به کرمان
۴۴۷	فصل ۱۶ جامعه‌ی کرمان
۴۹۴	فصل ۱۷ در میان قلندران
۵۴۳	فصل ۱۸ از کرمان به انگلستان
۵۸۶	فهرست اعلام

پیش‌گفتار

با نوشته‌شدن این درآمد، چاپ سوم یک سال در میان ایرانیان، اثر ادوارد براون به انجام می‌رسد و به شایستگی، جایگاه خود را در میان آثار کلاسیک خاطرات سفر و زندگی در سرزمین‌های بیگانه باز می‌یابد، و در کنار «حاجی بابا»^۱ اثر موریه^۲ و «صحرائ عربستان»^۳ اثر دووئی^۴ که خود براون بسیار از آن نقل قول می‌کرد، جای می‌گیرد.

چاپ اول در ۱۸۹۳ میلادی، توسط مسرز بلاک^۵ انجام گرفت؛ در زمانی که انتشارات کمبریج، شاید به دلیل عدم موفقیت اثر دووئی، تمایلی به چاپ این‌گونه آثار نشان نمی‌داد. در ۱۹۲۶ که نوبت کمبریج فرارسید اوضاع از مرگ نویسنده‌ی تاریخ ادبیات یعنی براون که به تازگی روی داده بود، متأثر بود. در حال حاضر کمبریج بیش از توانش آثار چاپ نشده دارد و خوشبختانه، بار دیگر قرعه‌ی فال به نام مسرز بلاک افتاده است. کمبریج نیز از هرگونه یاری و همکاری دریغ نکرده و اجازه‌ی تجدید چاپ عکسی متن را داده است، کلیشه‌ی عکس‌ها و نقشه‌ها را فراهم آورده و صحافی را به عهده گرفته است. بنابراین کتاب به خوشایندترین وجهی ارائه خواهد شد. همچنین به ما اجازه داده شده از زندگی‌نامه‌ی براون نوشته‌ی سر دنیسن راس^۶ هم استفاده کنیم. فعالیت علمی او به‌عنوان همکار جوان‌تر براون باعث شد که اوقات بسیاری را با وی بگذرانند تا جایی که هیچ کس مانند او نمی‌تواند آثار براون را ارزیابی کند.

یک سالی که براون [از آن یاد می‌کند] بیش از شصت سال پیش بوده است. از آن زمان تا کنون سطح ظاهری زندگی ایرانی با روی کار آمدن سلسله‌ای جدید، جنگ‌ها، راه‌آهن و نفت به کلی تغییر کرده است، اما از هر نظر، معنا و روح ایرانی هم‌چنان یکسان مانده است و این روح است که در این کتاب نمایانده می‌شود. شرح حوادث و ماجراهای مسافرت را همه‌جا می‌توان یافت، اما چنین مسافری می‌بایست تا می‌تواند

1 - Hajji Baba

2 - Morriers

3 - Arabia Deserta

4 - Doughty

5 - Messrs Black

6 - Sir Denisen Ross

به اندیشه‌ی درونی ایرانی دست یابد و آن را برای‌مان تصویر کند و آن هم نه فقط طبقه‌ی فرهنگی مآب غرب‌زده یا متجددین و تحصیل‌کردگان را بلکه حتا بابی‌های تحت تعقیب را که در ابتدا دسترسی به آنان بسیار دشوار بود. این همان شخصیتی است که در دهه‌ی نوزده در کالج پمبروک^۱ شمع جمعی خوشایند بود که دنیسن راس آن را توصیف کرده است.

من نه تنها به‌عنوان یک دانش‌آموز بلکه به‌عنوان کسی که از هر لحاظ تحت تأثیر براون قرار داشتم تقریباً آخرین بازمانده‌ی آن جمع هستم. از این‌رو به خود حق می‌دهم که درباره‌ی او سخن بگویم، زیرا عادت داشتم شب‌های متوالی به سخنانش گوش فرادهم که ابیات بی‌پایان فارسی و عربی را با اوزان باشکوه‌شان می‌خواند و از طرف دیگر همیشه حاضر بود به ضعیفان و مظلومان کمک کند و برای احقاق حق‌شان قدم بردارد.

بنابراین من خوب می‌فهمم که براون چطور به درون قلب هر کس راهی پیدا می‌کرد و ماندگار می‌شد. هنوز هم سخن گفتن از براون و ذکر این‌که من از نزدیک او را می‌شناختم شگفتی و خشنودی ناگهانی هر ایرانی را برمی‌انگیزد.

سیرالیس ایچ. مینس^۲

کالج پمبروک، کمبریج

کریسمس ۱۹۴۹